

Dosarul nr. 3ra-187/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: V. Clima, E. Palanciuc, A. Malîi)

Î N C H E I E R E

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Ala Cobăneanu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 29 martie 2019, Ala Cobăneanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că activează în funcția de judecător din anul 1991, iar din anul 2003 și până în prezent activează în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, deținând gradul superior de calificare.

Ala Cobăneanu a relatat că de la 27 noiembrie 2013, i-a fost stabilită pensia în mărime de 80% din salariul lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție, asigurarea cu pensii a judecătorilor fiind reglementată în exclusivitate prin Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 și Legea cu privire la sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998.

Mai mult, reclamanta a specificat că modul de calculare a pensiei unui judecător care beneficiază de acest drept a fost reglementat de art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului și art. 46¹ din Legea cu privire la sistemul public de pensii. Însă, prin hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011, articolele menționate au fost declarate neconstituționale, iar prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60 din 04 aprilie 2014, art. 46¹ din Legea cu privire la sistemul public de pensii fiind abrogat și modificat art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului.

Ala Cobăneanu a relatat că urmare a modificărilor operate, art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 a îmbrăcat următorul cuprins: judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Reclamanta a specificat că prevederile articolului menționat mai sus statuează clar că pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări și fără ca legislatorul să facă diferență între judecătorii aflați în funcție și cei demisionați. A considerat că legislatorul s-a ghidat de hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000, prin care s-a statuat că la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, întru respectarea drepturilor dobândite anterior în mod licit.

Mai mult, reclamanta a invocat că în hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 se menționează că un drept special poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituția Republicii Moldova și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, numai în cazul când dreptul respectiv a fost dobândit și are valoare economică.

Totodată, Ala Cobăneanu a afirmat că conform prevederilor art. 4 alin. (4) lit. b) din Legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013 (în vigoare până la 01 decembrie 2018), salariul de funcție al judecătorului din cadrul Curții Supreme de Justiție a fost stabilit în quantum de 5,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani. Iar, luând în considerare că are o vechime în muncă în funcția de judecător de 28 ani, sunt aplicabile prevederile legii menționate.

Reclamanta a invocat că în coroborare cu prevederile art. 4 alin. (4) lit. b) din Legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013 (în vigoare până la 01 decembrie 2018), potrivit cărora salariul său constituie 5,0 salarii medii pe economie, adică 28000 lei, începând cu 01 aprilie 2016 pensia constituia 80 % din 25250 lei, adică 20200 lei, iar contrar acestor prevederi legale i s-a calculat și achitat greșit pensia în sumă de 13520 lei.

Mai mult, Ala Cobăneanu a specificat că prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1233 din 09 noiembrie 2016 s-a aprobat quantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2017, în mărime de 5600 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație. În atare situație, salariul judecătorilor Curții Supreme de Justiție, cu o vechime în muncă de peste 16 ani, în perioada (01 ianuarie 2017 - 01 ianuarie 2018) a constituit 28000 lei, conform calculului 5600 lei x 5,0 salarii medii pe economie, astfel, pensia care urma a-i fi achitată în această perioadă a constituit 80% din această sumă, care este egală cu 22400 lei lunar (28000 lei x 80 % = 22400 lei). Dar, de fapt, în perioada 01 ianuarie 2017 - 01 ianuarie 2018, i-a fost achitată pensia în mărime de 13520 lei lunar. Diferența din pensia neachitată lunar a constituit 8880 de lei lunar, respectiv, pentru 12 luni ale anului 2017, pensia neachitată a constituit suma

de 106560 lei. La caz, consideră necesar a specifica că, mărimea salariului său de funcție cât și stagiul de muncă nu a fost contestat de către pârâtă.

Totodată, reclamanta a relatat că prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 54 din 17 ianuarie 2018 s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018, în mărime de 6150 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație. Astfel, salariul judecătorilor Curții Supreme de Justiție, cu o vechime în muncă de peste 16 ani, în perioada (01 ianuarie 2018 - 01 decembrie 2018) a constituit 30750 lei, conform calculului $6150 \text{ lei} \times 5,0$ salarii medii pe economie, iar pensia care urma a-i fi achitată în această perioadă a constituit 80% din această sumă, care este egală cu 24600 lei lunar ($30750 \text{ lei} \times 80 \% = 24600 \text{ lei}$). În perioada 01 ianuarie 2018 - 01 decembrie 2018, de asemenea i-a fost achitată pensia în mărime de 13520 lei lunar, iar diferența din pensia neachitată lunar a constituit 11080 lei, respectiv pentru 11 luni ale anului 2017, pensia neachitată a constituit suma de 121880 lei.

Ala Cobăneanu a menționat că urmare a intrării în vigoare a Legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270 din 23 noiembrie 2018 a fost abrogată Legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013. Potrivit art. 12, alin. (13), (14) din Legea menționată, salariul de bază se calculează prin înmulțirea valorii de referință stabilite cu coeficientul de salarizare corespunzător clasei de salarizare pentru funcția respectivă, determinată în condițiile prezentei legi, cu rotunjire până la 10 lei în favoarea salariatului. Valoarea de referință corespunzătoare coeficientului de salarizare 1,00 se stabilește în legea bugetului de stat pentru anul respectiv. Astfel, conform tabelului nr. 1 din Anexa nr. 4 la Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270 din 23 noiembrie 2018, funcția de judecător în cadrul Curții Supreme de Justiție cu o vechime în muncă de peste 16 ani a fost atribuită la Clasa de salarizare – 121, coeficientul de salarizare fiind - 12,29. În corespundere cu prevederile art. 9 din Legea bugetului de stat pentru anul 2018 nr. 289 din 15 decembrie 2017 și art. 10 alin. (2) din Legea bugetului de stat pentru anul 2019 nr. 303 din 30 noiembrie 2018, pentru calcularea, începând cu 01 decembrie 2018 și 01 ianuarie 2019, a salariilor angajaților din sectorul bugetar, în conformitate cu prevederile Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, s-a stabilit valoarea de referință în mărime de 2600 lei pentru judecătorii din cadrul Curții Constituționale, al Consiliului Superior al Magistraturii și al Curții Supreme de Justiție.

Reclamanta a afirmat că salariul de funcție al judecătorului Curții Supreme de Justiție începând cu 01 decembrie 2018 a constituit - 31960 lei, conform calculului $12,29$ coeficientul de salarizare $\times 2600$ lei valoarea de referință, astfel, pensia care urma a-i fi achitată în această perioadă a constituit 80% din această sumă, care este egală cu 25568 lei lunar ($31960 \text{ lei} \times 80 \% = 25568 \text{ lei}$). Or, de fapt, în perioada 01 decembrie 2018 - 01 martie 2019, i-a fost achitată pensia în mărime de 13520 lei lunar. Diferența din pensia neachitată lunar a constituit 12048 lei lunar, respectiv pentru luna decembrie 2018 - februarie 2019, pensia neachitată a constituit suma de 36144 lei.

Ala Cobăneanu a menționat că pârâta a recepționat cererea prealabilă, iar prin răspunsul nr.C-608.T9 din 20 martie 2019, i s-a refuzat în admiterea cerințelor vizate supra, specificând că în conformitate cu prevederile art. III din Legea nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Suplimentar, reclamanta a relatat că prevederile legale cuprinse în art. III din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60 din 04 aprilie 2014, potrivit căroră judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, contravine art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, în care au fost operate modificări tot prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60 din 04 aprilie 2014 și care are următorul cuprins; pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Ala Cobăneanu a mai invocat că având în vedere principiul de bază, consfințit de Curtea Constituțională în hotărârile sale adoptate la acest subiect, potrivit căroră asigurarea cu pensii a judecătorilor, este reglementată prin acte juridice speciale, unitare și obligatorii care sunt; Legea cu privire la statutul judecătorilor nr. 544- XIII din 20 iulie 1995 și Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XTV din 14 octombrie 1998, art. III din legea vizată supra nu poate fi aplicat separat. Tratarea în alt mod a prevederilor legale în baza căroră judecătorii aflați în funcție au dreptul de a primi pensia în raport cu salariul lunar al judecătorului în exercițiu, contravine Constituției RM și tratatelor internaționale în domeniul dat. Astfel, diminuarea cuantumului pensiei calculate, precum și restricțiile la plata pensiilor, stabilite judecătorilor în modul prevăzut de lege, contravine art. 6, 16, 43, 47, 54, 116 din Constituția RM, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în rezoluțiile nr. 40 din 29 noiembrie 1985 și nr. 146 din 13 decembrie 1985 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite, precum și în Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, potrivit căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât de aproape posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

Suplimentar, reclamanta a invocat că Curtea Constituțională a RM prin hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011, a notat că statutul constituțional al judecătorului nu constituie privilegiul lui personal, ci un bun al întregii societăți, fiind chemat să asigure protecția eficientă a drepturilor fiecărui membru al societății. Remunerația judecătorului, în care intră orice mijloc de asigurare materială sau socială, reprezintă una din componentele de bază ale independenței lui, fiind o contrabalansă la restricțiile, interdicțiile și responsabilitățile impuse lor de societate. Numai menținerea acestui echilibru permite justițiabililor de a manifesta încredere în competența, independența și imparțialitatea judecătorilor.

Ala Cobăneanu a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-608/19 din 20 martie 2019 de recalculare a pensiei, obligarea pârâtei să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru perioadele 01 ianuarie 2017 - 01 ianuarie 2018, 01 ianuarie 2018 - 01 decembrie 2018, 01 decembrie 2018 până la 01 martie 2019 și începând cu 01 martie 2019 pe viitor, în dependență de valoarea de referință corespunzătoare coeficientului de salarizare pentru anul respectiv, încasarea din contul pârâtei a diferenței la pensie pentru perioada de la 01 ianuarie 2017 până la 01 ianuarie 2018, în sumă de 106560 lei, a diferenței la pensie pentru perioada de la 01 ianuarie 2018 până la 01 decembrie 2018 în sumă de 121880 lei, a diferenței la pensie pentru perioada de la 01 decembrie 2018 până la 01 martie 2019 în sumă de 36144 lei, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite pensia începând cu 01 martie 2019 pe viitor (în dependență de valoarea de referință corespunzătoare coeficientului de salarizare pentru anul respectiv) în conformitate cu

prevederile art. 32, alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar.

În cadrul judecării cauzei, pârâta Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

Prin hotărârea din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea formulată de Ala Cobăneanu s-a admis integral.

S-a recunoscut ca ilegal refuzul de recalculare a pensiei nr. C-608/19 din 20 martie 2019 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze și să-i achite Alei Cobăneanu pensia pentru perioadele: 01 ianuarie 2017 - 01 ianuarie 2018, 01 ianuarie 2018 - 01 decembrie 2018, 01 decembrie 2018 - 01 martie 2019 și începând cu 01 martie 2019 pe viitor, în dependență de valoarea de referință corespunzătoare coeficientului de salarizare pentru anul respectiv.

S-a dispus încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Alei Cobăneanu, diferența de pensie pentru perioada de la 01 ianuarie 2017 pînă la 01 ianuarie 2018 în sumă de 106560 lei.

S-a dispus încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Alei Cobăneanu, diferența de pensie pentru perioada de la 01 ianuarie 2018 pînă la 01 decembrie 2018 în sumă de 121880 lei.

S-a dispus încasarea din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul Alei Cobăneanu, diferența de pensie pentru perioada de la 01 decembrie 2018 pînă la 01 martie 2019 în sumă de 36144 lei.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite Alei Cobăneanu pensia, începând cu 01 martie 2019 pe viitor, în dependență de valoarea de referință corespunzătoare coeficientului de salarizare pentru anul respectiv în conformitate cu prevederile art. 32 alin.1 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, în mărime de 80% din salariul mediu lunar (f.d. 23, 26-31).

La 22 mai 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 24 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 59-81).

Referitor la procesul de luare a aceste soluții, instanța de apel a remarcat că dispoziția art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544- XIII din 20 iulie 1995, statuează clar că pensia judecătorului se recalculează, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără careva limitări și fără ca legislatorul să facă diferență între judecătorii aflați în funcție și cei demisionați.

Astfel, coroborând materialul probator anexat la dosar în coraport cu normele legale precitate supra, Colegiul a menționat că recalcularea pensiei judecătorului urmează să se efectueze reieșind din quantumul dreptului patrimonial dobândit, la caz, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție în exercițiu, fără careva limitări. Totodată, Colegiul a notat că Ala Cobăneanu are o vechime de muncă în funcția de judecător de 28 ani, respectiv, în raport cu acesta sunt

aplicabile prevederile art. 4 alin. (4) lit. b) din Legea privind salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013 (în vigoare pînă la 01 decembrie 2018).

Mai mult, Colegiul judiciar a considerat ca fiind justă soluția primei instanțe privind obligarea CNAS să-i recalculeze și achite pensia intimă, în corespundere cu prevederile art. 32 alin.1 al Legii cu privire la statutul judecătorului, în mărime de 80%, reieșind din salariul mediu lunar al judecătorului în exercițiu.

Instanța de apel a relatat că Ala Cobăneanu la data intrării în vigoare a legii menționate deja beneficia de dreptul la pensie în mărime de 80% din salariul judecătorului în exercițiu, prin urmare, norma invocată de către apelant nu este aplicabilă speței, întrucât nu are efect retroactiv, or, în speță reclamantul a obținut un "bun" în sensul art.1 Protocol nr.1 CEDO, adică "un drept" înainte de adoptarea și intrarea în vigoare a art.III al Legii nr.60 din 04.04.2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative *{publicată în MO nr.115-119/304 din 16.05.2014}*.

Totodată, instanța de apel a relatat că prin hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000 privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor Procuraturii și funcționarilor publici, prevede că, la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului.

Sub acest aspect, Curtea de Apel Chișinău a considerat neîntemeiat argumentul apelantei că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 52 din 27 iunie 2017 s-a constatat constituționalitatea art. III al Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin urmare acesta urmează a fi aplicat în forma în care există, or, prin hotărârea menționată Curtea în pct. 25 subliniază că noile prevederi legale se vor aplica numai pentru viitor și numai pentru persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a se aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

Prin urmare, în sensul menționat supra, în pofida faptului că norma legală indicată a rămas în vigoare, aceasta nu poate fi aplicată la caz intimă, care a dobândit dreptul la pensie anterior, ci doar celor care au dobândit acest drept ulterior adoptării actului normativ.

În acest sens, instanța de apel a menționat că, tratarea în alt mod a prevederilor legale în baza cărora judecătorii aflați în funcție au dreptul de a primi pensia în raport cu cuantumul salariului lunar al judecătorului în exercițiu, contravine Constituției RM și tratatelor internaționale în domeniul dat, printre care și a Cărții Europene cu privire la statutul judecătorului, potrivit căreia cuantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât de aproape posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

La 11 decembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că nu este de acord cu decizia contestată, deoarece instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

Recurenta a relatat că potrivit art. 32, alin. (1) și (3) al Legii nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorul care a atins vârsta de 50 de

ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin. (1) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vîrstă.

Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că la caz sunt relevante și prevederile art. III al Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care stipulează că judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Totodată, recurenta a specificat că prin scrisoarea nr. 03/3250 din 03 aprilie 2015, Ministerul Justiției a explicat că se recalculează pensiile stabilite până la 16 mai 2014, judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vîrstă. Iar, pensiile stabilite până la intrarea în vigoare a Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014, nu se supun recalculării în temeiul art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995.

Mai mult, recurenta a considerat că nu poate fi reținut argumentul instanței de apel despre faptul că prevederile art. III al Legii nr. 60 din 04 aprilie 2014 nu se atribuie Legii nr. 544/1995, or, la caz legislatorul s-a referit concret anume la funcția de judecător, activitatea cărora este reglementată de Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995.

La 17 decembrie 2019, în adresa Alei Cobăneanu a fost expediată copia recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data stabilită pentru examinarea cererii de recurs, intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, menționează următoarele.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În condițiile art. 257 alin. (1) Cod administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1), 245 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei, se confirmă faptul că Curtea de Apel Chișinău la 22 noiembrie 2019, ora 10:43 a expediat la adresa electronică jurist@cnas.gov.md copia deciziei motivate din 16 octombrie 2019 (f.d. 82), însă date despre recepționarea adecvată a actului judecătoresc contestat, la materialele cauzei lipsesc.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recursul declarat de CNAS, este în termen.

Conform art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de CNAS, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Colegiul judiciar precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara cererea de recurs depusă de CNAS, ca inadmisibilă.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) Cod administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu